

Regulamin przeprowadzania egzaminu certyfikacyjnego dla osób ubiegających się o certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień

I. Postanowienia ogólne

§ 1

Ilekczoć w regulaminie jest mowa o:

- 1) egzaminie - oznacza to egzamin certyfikacyjny dla osób ubiegających się o certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień;
- 2) zdającym – oznacza to osobę przystępującą do egzaminu;
- 3) zarządzeniu – zarządzenie nr 17A/2022 Dyrektora Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z dnia 23 marca 2022 r. w sprawie organizacji systemu uzyskiwania kwalifikacji zawodowych potwierdzonych certyfikatami specjalisty psychoterapii uzależnień i instruktora terapii uzależnień;
- 4) Komisji – oznacza to komisję egzaminacyjną, o której mowa w § 9 ust. 1 zarządzenia;
- 5) programie - oznacza to program szkolenia w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień, o którym mowa w § 14 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi (Dz. U. poz. 734);
- 6) PARPA - oznacza to Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 7) KCPU – oznacza to Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

II. Egzamin pisemny

§ 2

Egzamin pisemny przeprowadzają członkowie komisji egzaminacyjnej wyznaczeni przez przewodniczącego.

§ 3

1. Przed przystąpieniem do egzaminu, zdający okazuje dokument potwierdzający tożsamość.
2. Po zajęciu miejsc w sali egzaminacyjnej przez wszystkie osoby przystępujące do egzaminu pisemnego, wyznaczony przez Przewodniczącego członek komisji:
  - 1) informuje o organizacji i przebiegu egzaminu pisemnego;
  - 2) poleca zdeponować wszelkie zbędne przedmioty w miejscu przez siebie wskazanym;
  - 3) nakazuje wyłączenie telefonów komórkowych.

§ 4

1. Członkowie Komisji wręczają każdej osobie przystępującej do egzaminu pisemnego jeden egzemplarz arkusza pytań testowych oraz kartę odpowiedzi.
2. Po rozdaniu arkuszy i kart odpowiedzi członek komisji egzaminacyjnej ogłasza rozpoczęcie egzaminu pisemnego.
3. Test zawiera 70 pytań jednokrotnego wyboru.
4. Czas trwania egzaminu pisemnego wynosi 70 min.
5. Minimum kwalifikacyjne wynosi 80% prawidłowych odpowiedzi (56 punktów).

§ 5

1. Zdający ma prawo zgłosić zastrzeżenie dotyczące błędu drukarskiego w arkuszu testowym w trakcie egzaminu do członka komisji egzaminacyjnej. Członek komisji odczytuje pytanie zawierające błędy drukarskie lub wymienia arkusz na nowy.
2. Zdający ma prawo zgłosić zastrzeżenie merytoryczne do treści pytania testowego w trakcie egzaminu lub bezpośrednio po jego zakończeniu do członka komisji egzaminacyjnej.
3. Zastrzeżenia odnotowuje się w zbiorczym protokole z części pisemnej egzaminu.
4. Zastrzeżenie merytoryczne do treści pytania testowego rozpatruje Komisja przed przystąpieniem do części ustnej egzaminu w danym dniu. W przypadku uznania zastrzeżenia, unieważnia się pytanie testowe objęte zastrzeżeniem i obniża maksymalną możliwą do uzyskania liczbę punktów z części pisemnej egzaminu. Za unieważnione pytanie nie przyznaje się punktów.

§ 6

1. Kontaktowanie się z innymi osobami podczas egzaminu może być podstawą przerwania egzaminu pisemnego i skutkować dyskwalifikacją zdającego.
2. Korzystanie z niedozwolonych materiałów podczas egzaminu jest podstawą przerwania egzaminu pisemnego i skutkuje dyskwalifikacją zdającego.
3. Dyskwalifikacja oznacza uzyskanie oceny negatywnej z egzaminu.

4. O dyskwalifikacji decydują wspólnie wyznaczeni przez przewodniczącego członkowie komisji przeprowadzającej egzamin pisemny, co odnotowuje się w protokole z części pisemnej egzaminu certyfikacyjnego, wskazując przyczyny i godzinę przerwania egzaminu.

§ 7

1. Podczas egzaminu pisemnego obowiązuje zakaz opuszczania sali przez zdających. W sytuacjach wyjątkowych zdający może, za zgodą Komisji, opuścić salę pod kontrolą członka Komisji. Przed opuszczeniem sali zdający deponuje arkusz pytań i kartę odpowiedzi u członków Komisji.
2. Fakt opuszczenia sali odnotowuje się w zbiorczym protokole z części pisemnej egzaminu.

§ 8

1. Po upływie czasu przeznaczanego na udzielenie odpowiedzi, wyznaczony przez przewodniczącego członek komisji ogłasza koniec egzaminu pisemnego, a zdający oddają arkusze pytań oraz karty odpowiedzi.
2. W przypadku wcześniejszego zakończenia udzielania odpowiedzi, zdający przekazuje arkusz pytań i kartę odpowiedzi członkowi Komisji i bezpowrotnie opuszcza salę.

§ 9

Niezwłocznie po ustaleniu wyników egzaminu pisemnego wyznaczony przez przewodniczącego członek komisji:

- 1) sporządza zbiorczy protokół z części pisemnej egzaminu certyfikacyjnego, według wzoru określonego w załączniku nr 1;
- 2) informuje o wynikach zdających, wywieszając w miejscu przeprowadzania egzaminu informację o wynikach egzaminu pisemnego, według wzoru określonego w załączniku nr 2.

§ 10

Po ogłoszeniu wyników egzaminu pisemnego zdający może na swoją prośbę uzyskać wgląd do swojego arkusza pytań i odpowiedzi w obecności pracownika KCPU.

III. Egzamin ustny

§ 11

1. Przedstawione prace pisemne, o których mowa w § 10 ust. 3 zarządzenia zostają ocenione wspólnie przez członków komisji. Dyrektor KCPU dodatkowo wyznacza spośród członków Komisji recenzenta do każdej pracy.
2. Recenzent po otrzymaniu pracy dokonuje oceny sprawdzając czy praca spełnia wszystkie warunki określone we wzorze oceny, stanowiącym załącznik nr 3. Wzór oceny Dyrektor KCPU zamieszcza na stronie internetowej obsługującej KCPU.

3. W przypadku prac ocenionych pozytywnie podczas oceny, o której mowa w ust. 2, recenzent sporządza i podpisuje pisemną ocenę przyjętej pracy, według wzoru stanowiącego załącznik nr 3.
4. W przypadku prac ocenionych negatywnie podczas oceny, o której mowa w ust. 2, recenzent zgłasza to przewodniczącemu komisji niezwłocznie, nie później niż 21 dni od dnia otrzymania pracy.
5. Przewodniczący komisji zgłasza Dyrektorowi KCPU prace ocenione negatywnie. Dyrektor KCPU rozsyła wersje elektroniczne tych prac do członków zespołu egzaminacyjnego. Członkowie zespołu egzaminacyjnego po zapoznaniu się z pracą przedstawiają podczas posiedzenia komisji uzgodnioną ocenę pozostałym członkom komisji. Decyzję o dopuszczeniu do egzaminu ustnego lub niedopuszczenia do egzaminu ustnego podejmują członkowie komisji egzaminacyjnej bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej $\frac{3}{4}$ liczby członków komisji.
6. W przypadku decyzji o niedopuszczeniu zdającego do egzaminu ustnego recenzenci składają w KCPU jedną uzgodnioną pisemną ocenę zdyskwalifikowanej pracy lub prac, zawierającą uzasadnienie, podpisaną przez Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej.
7. Przewodniczący komisji zawiadamia Dyrektora KCPU o osobach dopuszczonych lub niedopuszczonych do egzaminu, który informuje o tym kandydatów do egzaminu w terminie siedmiu dni w drodze komunikatu na stronie internetowej obsługującej KCPU.
8. W przypadku niedopuszczenia do egzaminu, Dyrektor KCPU niezwłocznie przekazuje kandydatowi ocenę pracy, o której mowa w ust. 5.

§ 12

Zdający podczas egzaminu ma prawo korzystać z kopii swojej pracy pisemnej.

§ 13

Przewodniczący zespołu w dniu egzaminu, po obronie pracy i naradzie z członkami zespołu, powiadamia zdającego o wyniku egzaminu ustnego.

§ 14

1. Prace pisemne zdyskwalifikowane, niedopuszczone do obrony lub nieobronione nie mogą być zgłaszane w kolejnych sesjach egzaminacyjnych. W takim przypadku kandydat jest zobowiązany do przedstawienia do kolejnej sesji egzaminacyjnej pracy pisemnej zawierającej inne studium przypadku.
2. W przypadku niezaliczenia części pisemnej egzaminu, przy ponownym zgłoszeniu się na egzamin kandydat może złożyć do kolejnej sesji prace, które zostały uprzednio dopuszczone do obrony.
3. Prace, o których mowa w ust. 2 muszą spełniać wymagania, o których mowa w § 10 ust. 5 zarządzenia.
4. W przypadku uzyskania oceny negatywnej z obrony którejkolwiek z prac pisemnych, kandydat w kolejnej sesji egzaminacyjnej zobowiązany jest przystąpić również do egzaminu pisemnego.
5. W przypadku niezgłoszenia się kandydata na egzamin prace uprzednio dopuszczone do obrony mogą być

złożone do kolejnych sesji egzaminacyjnych.

§ 15

Powtórne przystąpienie do egzaminu wymaga złożenia w obowiązującym terminie wniosku wraz z nowymi egzemplarzami prac i wymaganymi zaświadczeniami.

IV. Dokumentacja przebiegu egzaminu

§ 16

1. Przebieg i wyniki egzaminu pisemnego dokumentowane są w Zbiorczym protokole z części pisemnej egzaminu certyfikacyjnego stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu..
2. Przebieg i wyniki egzaminu ustnego dokumentowane są w Protokole z części ustnej egzaminu certyfikacyjnego, sporządzanym przez komisję dla każdego kandydata osobno, którego wzór stanowi załącznik nr 5 do regulaminu oraz w Zbiorczym protokole z części ustnej egzaminu certyfikacyjnego, którego wzór stanowi załącznik nr 4 do regulaminu.
3. Zbiorczy protokół z części pisemnej i zbiorczy protokół z części ustnej stanowią podstawę do przygotowania protokołu końcowego z przebiegu egzaminu, którego wzór określa załącznik nr 6.
4. Protokoły, o których mowa w ust. 1- 3 wraz z listami obecności są bezzwłocznie przekazywane do KCPU wraz z treścią arkusza pytań i kartami odpowiedzi kandydatów oraz pracami pisemnymi
5. Złożone prace wraz z dokumentami są archiwizowane i nie podlegają zwrotowi.

V. Przeprowadzenie i dokumentacja przebiegu egzaminu za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej

§ 17

1. W okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii lub stanu nadzwyczajnego, w przypadkach uzasadnionych wystąpieniem zwiększonego zagrożenia epidemicznego lub innych okoliczności zagrażających bezpieczeństwu osób uczestniczących w egzaminie, Dyrektor KCPU może zarządzić przeprowadzenie egzaminu lub jednej z jego części za pośrednictwem systemów teleinformatycznych.
2. Egzamin pisemny może zostać przeprowadzony za pomocą platformy testowej w sposób umożliwiający identyfikację zdającego oraz ograniczający możliwość ingerencji osób trzecich.
3. Przebieg i wyniki egzaminu pisemnego dokumentuje się w formie raportu sporządzonego w postaci elektronicznej, zawierającego imiona i nazwiska zdających, kod identyfikacyjny przyznany im na potrzeby danej sesji egzaminacyjnej, czas wykonywania testu oraz liczbę zdobytych punktów.
4. Raport, o którym mowa w ust. 3, stanowi podstawę do sporządzenia Zbiorczego protokołu z części pisemnej egzaminu.

5. Egzamin ustny może zostać przeprowadzony za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej umożliwiającym jednoczesny udział zdającego i wszystkich członków zespołu.

Załączniki do Regulaminu:

1. Zbiorczy protokół z części pisemnej egzaminu certyfikacyjnego;
2. Informacja o wynikach części pisemnej egzaminu certyfikacyjnego;
3. Wzór oceny;
4. Protokół z części ustnej egzaminu certyfikacyjnego;
5. Zbiorczy protokół z części ustnej egzaminu certyfikacyjnego;
6. Protokół końcowy z egzaminu certyfikacyjnego.

Załącznik nr 1 do Regulaminu przeprowadzania egzaminu certyfikacyjnego dla osób ubiegających się o certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień

**ZBIORCZY PROTOKÓŁ Z CZĘŚCI PISEMNEJ EGZAMINU
CERTYFIKACYJNEGO
przeprowadzonej w dniu .....**

Lp	Nazwisko i imię	Kod identyfikacyjny kandydata	Liczba punktów	Wynik egzaminu

Uwagi:

.....
.....
.....
.....

Data .....

.....
Podpis Przewodniczącego Komisji

**INFORMACJA O WYNIKACH EGZAMINÓW Z CZĘŚCI PISEMNEJ
PRZEPROWADZONEJ W DNIU ..... r.**

PRZEWODNICZĘCY KOMISJI EGZAMINACYJNEJ INFORMUJE:

Kod identyfikacyjny	Liczba punktów	Wynik Egzaminu

Uwagi:

.....
.....
.....

Data .....

.....
**Podpis Przewodniczącego
Komisji Egzaminacyjnej (czytelny)**

WZÓR OCENY

.....
Imię i nazwisko autora pracy

.....
Indywidualny kod identyfikacyjny autora pracy

OCENA OPISU PRACY Z OSOBĄ UZALEŻNIONĄ (złożonego przez osobę starającą się o tytuł specjalisty psychoterapii uzależnień)	
1. Opis minimum 6 miesięcznej pracy z pacjentem w programie pogłębionym (minimum 24 sesje)	
2. Tematy terapii pogłębionej	
3. Diagnoza nozologiczna, opis objawów (w tym współistniejących zaburzeń psychicznych i zachowania)	
4. Informacje o dotychczasowym leczeniu.	
5. Ocena aktualnej motywacji do leczenia (powód zgłoszenia się do placówki)	
6. Opis stanu zdrowia somatycznego, psychicznego oraz nałogowe zachowania	
7. Opis psychologicznego funkcjonowania pacjenta w różnych sferach życia	
8. Lista problemów pacjenta	
9. Psychologiczne mechanizmy i schematy będące podłożem wymienionych problemów	
10. Krótki opis efektów terapii w programie podstawowym	
11. Opis strategii pracy terapeutycznej	
12. Opis pracy terapeutycznej w etapie pogłębionym wraz z interwencjami terapeuty.	
13. Opis efektów terapii pogłębionej	
14. Kierunki dalszej pracy	
15. Opis rozwoju relacji terapeutycznej	

Ocena pozytywna / negatywna (właściwe podkreślić)

Uzasadnienie dla oceny negatywnej:.....

(czytelny podpis recenzenta lub Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej)

.....
Imię i nazwisko autora pracy

.....
Indywidualny kod identyfikacyjny autora pracy

OCENA OPISU PRACY Z OSOBĄ WSPÓLUZALEŻNIONĄ (złożonego przez osobę starającą się o tytuł specjalisty psychoterapii uzależnień)	
1. Opis minimum 6 miesięcznej pracy z osobą współuzależnioną (minimum 24 sesje)	
2. Diagnoza syndromu współuzależnienia według wybranej koncepcji	
3. Diagnoza nozologiczna współwystępujących zaburzeń psychicznych i zachowania	
4. Opis dotychczasowego leczenia	
5. Ocena aktualnej motywacji do leczenia (powód zgłoszenia się do placówki)	
6. Opis stanu zdrowia somatycznego i psychicznego	
7. Opis psychologicznego funkcjonowania pacjenta w różnych sferach życia	
8. Lista problemów pacjenta	
9. Psychologiczne mechanizmy i schematy będące podłożem wymienionych problemów	
10. Krótki opis efektów dotychczasowej terapii	
11. Opis strategii pracy terapeutycznej	
12. Opis pracy terapeutycznej z uwzględnieniem zaplanowanej strategii	
12. Opis interwencji terapeutycznych	
13. Opis efektów terapii	
14. Kierunki dalszej pracy	
15. Opis rozwoju relacji terapeutycznej	

Ocena pozytywna / negatywna (właściwe podkreślić)

Uzasadnienie dla oceny negatywnej:

.....

(czytelny podpis recenzenta/Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej)

.....
Imię i nazwisko autora pracy

.....
Indywidualny kod identyfikacyjny autora pracy

OCENA OPISU PRACY Z OSOBĄ UZALEŻNIONĄ (złożonego przez osobę starającą się o tytuł instruktora terapii uzależnień)	
1. Diagnoza nozologiczna z opisem objawów	
2. Opis dotychczasowego leczenia	
3. Ocena aktualnej motywacji do leczenia (powód zgłoszenia się do placówki)	
4. Opis sytuacji życiowej pacjenta w różnych obszarach i wpływu alkoholu na jego funkcjonowanie	
5. Lista problemów pacjenta i OPT	
6. Opis realizacji OPT dla wybranych problemów	
7. Opis pracy terapeutycznej zawierający przebieg terapii	
8. Opis efektów terapii	
9. Kierunki dalszej pracy	

Ocena pozytywna / negatywna (właściwe podkreślić)

Uzasadnienie dla oceny negatywnej:

.....

.....
(czytelny podpis recenzenta/przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej)

ZBIORCZY PROTOKÓŁ Z CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU CERTYFIKACYJNEGO
z dnia .....

KOMISJA EGZAMINACYJNA W SKŁADZIE:

1. Przewodniczący .....
2. Członkowie: .....
- .....

Stwierdza co następuje:

- 1) Kandydaci: .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Złożyli egzamin z wynikiem **pozytywnym**.

- 2) Kandydaci: .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Złożyli egzamin z wynikiem **negatywnym**.

Data .....

Podpisy członków KOMISJI

Imię i Nazwisko	Podpis

PROTOKÓŁ Z CZĘŚCI USTNEJ EGZAMINU CERTYFIKACYJNEGO

z dnia.....

Nazwisko i imię kandydata: .....

sprawdzono według okazanego dowodu tożsamości.

Kod identyfikacyjny kandydata: .....

ZESPÓŁ EGZAMINACYJNY W SKŁADZIE:

1.Przewodniczący .....

2.Członkowie: .....
.....

Stwierdza się co następuje:

Kandydat przedstawił i bronił studium przypadku:

a/ Osoby uzależnionej – ocenione jako¹: .....

b/ Osoby współuzależnionej – ocenione jako¹: .....

Zespół stwierdza, że .....

złożył/a egzamin z wynikiem .....

i uzyskał/a /nie uzyskał/a² kwalifikacje i prawo do posługiwania się tytułem

.....

Data .....

Podpisy członków Zespołu

Imię i Nazwisko	Podpis

¹zaliczone/ niezaliczone lub obroniony/ nieobroniony

² niepotrzebne skreślić

Załącznik nr 6 do Regulaminu przeprowadzania egzaminu certyfikacyjnego dla osób ubiegających się o certyfikat specjalisty psychoterapii uzależnień lub instruktora terapii uzależnień

PROTOKÓŁ KOŃCOWY Z EGZAMINU CERTYFIKUJĄCEGO (PISEMNEGO I USTNEGO) przeprowadzonego w ramach szkolenia prowadzonego w oparciu o przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021 poz.1119, z późn. zm.)

W ZAKRESIE INSTRUKTORA TERAPII UZALEŻNIEŃ I SPECJALISTY PSYCHOTERAPII UZALEŻNIEŃ

- sesja .....

Data egzaminu pisemnego: .....

Data egzaminu ustnego: .....

Egzamin pisemny został przeprowadzony przez Komisję Egzaminacyjną w następującym składzie:

.....
.....
.....
.....

Egzamin ustny został przeprowadzony przez następujące zespoły egzaminacyjne:

Zespół nr 1 w składzie:

.....
.....
.....

Zespół nr 2 w składzie:

.....
.....
.....

Zespół nr 3 w składzie:

.....
.....
.....

Zespół nr 4 w składzie:

.....
.....
.....

Komisja egzaminacyjna została powołana przez Dyrektora Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom Zarządzeniem nr ..... z dnia ..... roku. Zespoły egzaminacyjne zostały wyznaczone przez Przewodniczącego Komisji.

Informacje o przebiegu egzaminu:

Do egzaminu pisemnego dopuszczono .... osób, przystąpiły ... osoby. Egzamin pisemny zdało ... osób.

Do części ustnej egzaminu zakwalifikowało się .... osób, przystąpiły ..... osoby, w tym ..... w zakresie instruktora terapii uzależnień i ..... w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień. Egzamin pozytywnie zaliczyło ..... osób, w tym .... w zakresie instruktora terapii uzależnień i ..... w zakresie specjalisty psychoterapii uzależnień. Egzaminu ustnego nie zdały ..... osoby.

Lista uczestników egzaminu certyfikującego w zakresie instruktora terapii uzależnień oraz specjalisty psychoterapii uzależnień stanowi Załącznik nr 1 do Protokołu.

Adnotacje dotyczące przebiegu egzaminu:

EGZAMIN PISEMNY:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....

EGZAMIN USTNY:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis Przewodniczących Zespołów Egzaminacyjnych

.....	.....
.....	.....